

Yhteistyöryhmän 2. kokous

Microsoft Teams -kokous
Keskiviikko 1.12.2021 klo 9.00-11.00

Osallistujat:

Juhani Damski, YM, pj.	Jussi Nikula, WWF
Tiina Fiskaali, Teknologiateollisuus ry	Marja Ola, Kaupan liitto
Juha Haataja, OKM	Anna-Maija Pajukallio, YM
Harri Hakaste, YM	Miira Riipinen, Kuntaliitto
Jarmo Heinonen, Business Finland	Jyri Seppälä, Syke
Kari Herlevi, Sitra	Heikki Sorasahi, YM, siht.
Johanna Kohl, Luke Oy	Sari Tasa, TEM
Tuovi Kurttio, Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskus	Pia Vilenius, Kemianteollisuus ry
Paula Laine, Ilmastorahasto Oy	Aaron Vuola, Metsäteollisuus ry
Tarja Laitinen, VTT Oy	Saku Vuori, GTK
Juha Laurila, Rakennusteollisuus RT ry	
Otto Lehtipuu, YTP ry	Muut: Karoliina Kinnunen-Mohr ja
Ilona Lundström, TEM	Kristiina Markkanen, Kaskas Media Oy
Taina Nikula, YM	

Muistio

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Juhani Damski avasi kokouksen klo 9.01.

2. Edellisen kokouksen muistiinpanot

Hyväksyttiin edellisen kokouksen [kokousmuistiinpanot](#).

3. Tilannekatsaus kiertotalousteemoihin

Kokouskansiossa on [pp-kooste toimien tilanteesta](#).

Kiertotalousohjelman toimenpiteistä: (Taina Nikula, Sari Tasa)

- **Vähähiilisen kiertotalouden sopimus- ja skenaariotyön** toimijakohtaiset keskustelut etenevät. Syke tekee joulukuuhun asti suunnitelmaa Suomen materiaalivirta-analyysin päivittämisestä ja skenaariotyön toteuttamisesta 2022 alusta alkaen.
- Alustavissa keskusteluissa ja suunnitteilla on myös **Kiertotalouden Design-ohjelma**. Tavoitteena yrityksille suunnittu kiertotalouden design-periaatteiden ja liiketoimintamallien sparraus- ja koulutusohjelma.
- **Osaaminen ja koulutus** nostetaan keskusteluissa usein merkittäväksi asiaksi, mutta Kiertotalousohjelman kannalta teemaan on hankala päästä käsiksi. Seuraavat strategiset toimet ovat vielä hakusessa, joten avaukset ja ehdotukset ovat tervetulleita.

Kiertotalouden **EU-asioista**: (Anna-Maija Pajukallio)

- Kertakayttömuovidirektiivi on lähdössä lausunnoille ensi vuonna.

- Komission pöydällä parhaillaan lukuisia kiertotalouden toimintasuunnitelman asioita, mm. akkuasetus, pop-asetus (säädetään raja-arvoista, joilla vaikutusta materiaalien kierrätykseen), sekä jätteen siirtoon liittyviä uudistuksia.
- Komission taksonomian pohjalta tullaan antamaan delegeoituja säädöksiä, tästä keskusteltu mm. eduskunnassa ilmaston osalta.
- Kiertotalouden osalta mm. kestävään tuotepolitiikkaan liittyviä aloitteita tulossa jäsenmaiden käsittelyyn toista kymmentä vuonna 2022. Komissio laittamassa isoa vaihdetta silmään kiertotalouden toimeenpanon osalta.

Kiertotalous ja elämänlaatu –aiheinen **strateginen Life-hanke** on alustavissa keskusteluissa. Hanke voisi mahdollisesti käynnistyä 2024 tai 2025, mutta edellyttää huolellista valmistelua ja fokusointia. Tähän liittyvä suunnittelutyöpaja järjestetään aamupäivällä 8.12.

YTP on teettänyt **käyttöosuus-/sekoitevelvoitteista selvityksen**, joka julkistetaan [webinaarissa aamulla tiistaina 14.12.](#)

Ilmastorahasto on tehnyt kaksi kiertotalouteen suoraan liittyvää rahoituspäätöstä Magsortille (uusien teräshiilikuonakasojen parempi hyödyntäminen), sekä Betolarille (sivuvirtojen data-alustan kaupallistaminen). Näiden lisäksi näköpiirissä on muita lupaavia kiertotalouscaseja mm. muovien ja jätteiden käsittelyyn liittyen.

Jarmo Heinonen antoi tilanpäivityksen **Business Finlandin RRF-rahoituskokonaisuudesta**. Esimerkiksi kierrätys- ja uudelleenkäyttöinvestointihaun takaraja on 15.12.2021. Tiedossa oleva kokonaiskanta (=kuinka paljon rahoitusta tullaan hakemaan) on 120 M€:n luokkaa.

4. Tiekartta- ja ohjelmatyö sektoreilla

Tiina Fiskaali esitteli [Teknologiateollisuus ry:n kiertotalouden tiekarttatyötä](#).

Juha Laurila esitteli Rakennusteollisuus ry:ssä valmisteilla olevaa [Kestävän rakentamisen toimenpideohjelman](#). Nostaja keskustelusta:

- Huomautettiin, että toistaiseksi kiertotalouskeskustelussa ja ohjelmissa keskitytään kivoihin asioihin. Tavoitteeksi tulisi asettaa myös luonnonvarojen kokonaiskulutuksen vähentäminen. Ylikuluttavien rakenteiden purkamisen (esim. haitalliset tuet ja luonnonvaraverot) tulisi pitää mukana keskusteluissa ja keinoina ylikulutuksen vähentämiseen.
- Hankintaosaamiskeskus KEINO on mielellään mukana kira-alan kiertotaloutta tukevien julkisten hankintojen ja kilpailutusten kehittämisessä.

5. Kiertotalous ja digitalisaatio

Sari Tasa esitteli [digitalisaatio ja kiertotalous- teemaan valmisteilla olevia toimenpiteitä](#).

TEM on kilpailuttanut aiheesta esiselvitystyyppisen hankkeen, jonka toteuttajaksi on valittu Motiva Services Oy:n vetämä konsortio. Tavoitteena on luoda kunnon tilannekuva kiertotalouden digitalisaatiosta ja sitä tukevasta hautomotoiminnasta. Lisäksi työssä katsotaan tavoitearkkitehtuuria ja tarvittavia palasia kiertotalouden digitalisaation sekä sitä tukevan hautomotoiminnan kehittämiseksi.

6. Viestintästrategia

Karoliina Kinnunen-Mohr, Kaskas Media Oy, esitteli [alustavia havaintoja ohjelman viestintästrategian laadinnasta](#).

Keskustelua käytiin kahdesta kysymyksestä, nostoja alla:

1. Onko [viestintä]kanavien kärkenä ohjelman toimenpiteiden seuranta vai kiertotalouden edistymisen seuranta? Nostoja keskustelusta:

- On tärkeä viestiä myös luonnonvarojen käytön kestävydestä. Kiertotalous tulisi asettaa ylikulutuksen purkamisen kontekstiin. Tarvitaan kuva siitä mikä on luonnonvarojen kulutuksen tilanne ja minne tulisi päästä.
- Viestinnän tulisi lähteä ohjelman viestinnästä ja toimenpiteistä, mutta palvelee lopulta koko Suomea.
- Positiivinen viestintä järkevämpää, ei ongelmat edellä. Kiertotaloudesta tullut iso termi ilmastonmuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden rinnalle. Kiertotalous ei välttämättä aina tue kestäväää kehitystä.
- Ohjelman tulisi olla viestinnän ytimessä: terävä kärki siitä mitä Suomessa tehdään Kiertotaloudessa. Samalla kyseessä kansallinen ohjelma, tietynlainen näyteikkuna.

2. Miten ohjelman viestinnässä huomioidaan kansalaiset? Nostoja keskustelusta:

- Tavoitteiden saavuttaminen vaatii tiettyjen toimialojen sitoutumista asian edistämiseen. Kuluttajien aktivointi on täysin toisenlainen kysymys: miten saadaan elämään kiertotalouselämää? Tokihan yhtenä toimenpiteenä voi olla jokin kansalaiskampanja, mutta ei isona kärkenä. Kuntalaiset ovat kuntien kohderyhmää, ehkei suoraan ohjelman kohderyhmää.
- Viestinnällä mahdollisuus tavoittaa kohderyhmiä asiantuntijoita laajemmin. Kansalaisia ei kannata sulkea pois, muttei asettaa pääfokukseen.
- Kansalaisten kannalta ei ole kiinnostavaa jos ”mahdottomuus vyöryy päälle”, pystyttävä löytämään positiivinen klangi, mutta toisaalta pystyä rehellisesti viestimään haasteesta ja mahdollisuuksista.

Karoliina Kinnunen-Mohr summasi viestintäkeskustelun helpottavan paljon viestinnän rajaamista. Viestinnän pääfokus asetetaan ohjelman toimenpiteiden seurantaan. Kansalaiset ovat ohjelman viestinnän välillisenä kohderyhmänä esim. median kautta tai ”puhuvien päiden” kautta.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Juhani Damski päätti kokouksen klo 11:00.